Çocuklar için Resimli

Dede Korkut Hikâyeleri

Hazırlayan ve resimleyen: **Fatih M. Durmuş**

Sevgili çocuklar. Türk kültür tarihinin en önemli eserlerinden biri olan Dede Korkut Hikâyeleri, 12 ile 14. Yüzyıl arasındaki bir zaman diliminde Azerbaycan, doğu ve kuzey-doğu Anadolu'ya yerleşmiş olan Oğuz'ların yaşayışını, dilini, tarihini, edebiyatını ve kültürünü anlatan hareketli, renkli hikâyelerden oluşmaktadır. İçerisindeki haritada ise o dönemde yaşantıdan örnekler bulabilirsiniz.

"Ozanlar başı" olarak da anılan Dede Korkut'un asıl adı Korkut Ata olarak bilinmektedir. Kendisine bilgili, tecrübeli ve yaşlı olması nedeniyle "Dede" lakabının verildiği sanılmaktadır. Dede Korkut ülkedeki anlaşmazlıkları tatlıya bağlar, insanlara yol gösterir. O, bir anlamda sosyal yapının mimarı, Oğuz töresinin en iyi temsilcisidir. Dürüst olmak, başkalarının hakkına saygı göstermek ve haksızlığa uğrayanın yanında, zalime karşı durmak hikâyelerin ana özelliklerdendir.

Bu kitaptaki hikayeler sırasıyla şunlardır.

- Dirse Han Oğlu Boğaç Han'ın Hikâyesi
- Duha Koca Oğlu Deli Dumrul'un Hikâyesi
- Kazılık Koca Oğlu Yiğenek'in Hikâyesi

Edirne Valisi Sayın Hasan Duruer'in değerli katkılarıyla, kültürümüzü tanıtmak amacıyla sizler için hazırladığımız bu serinin ilk kitabını seveceğinizi umuyor, iyi okumalar diliyoruz.

Çocuklar için Resimli **Dede Korkut Hikâyeleri** 1 Hazırlayan ve resimleyen: **Fatih M. Durmuş**

EDİRNE VALİLİĞİ'NİN ÇOCUKLARA ARMAĞANIDIR

Çocuklar için Resimli

Dede Korkut Hikâyeleri

Hazırlayan ve resimleyen:
Fatih M. Durmuş

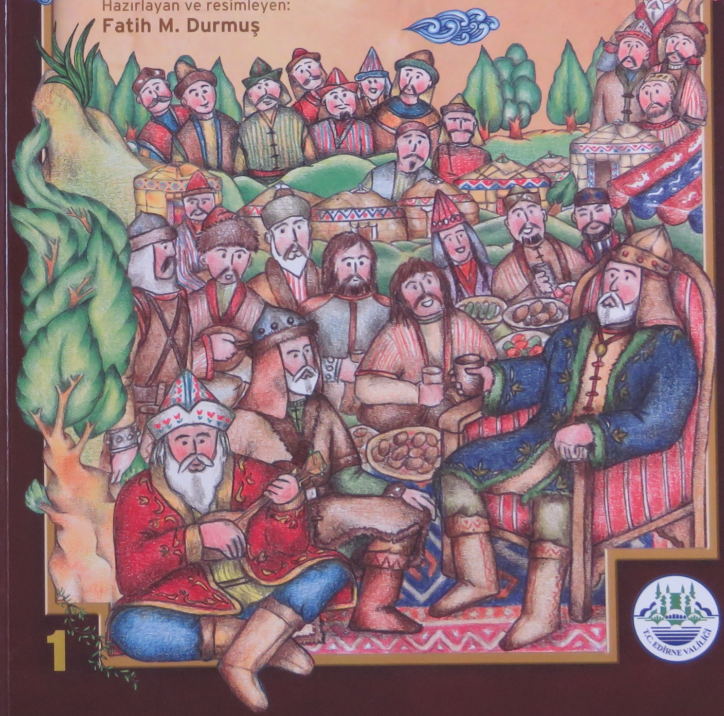

1

T.C. EDİRNE VALİLİĞİ

Çocuklar için Resimli

Dede Korkut Hikâyeleri

Hazırlayan ve resimleyen:
Fatih M. Durmuş

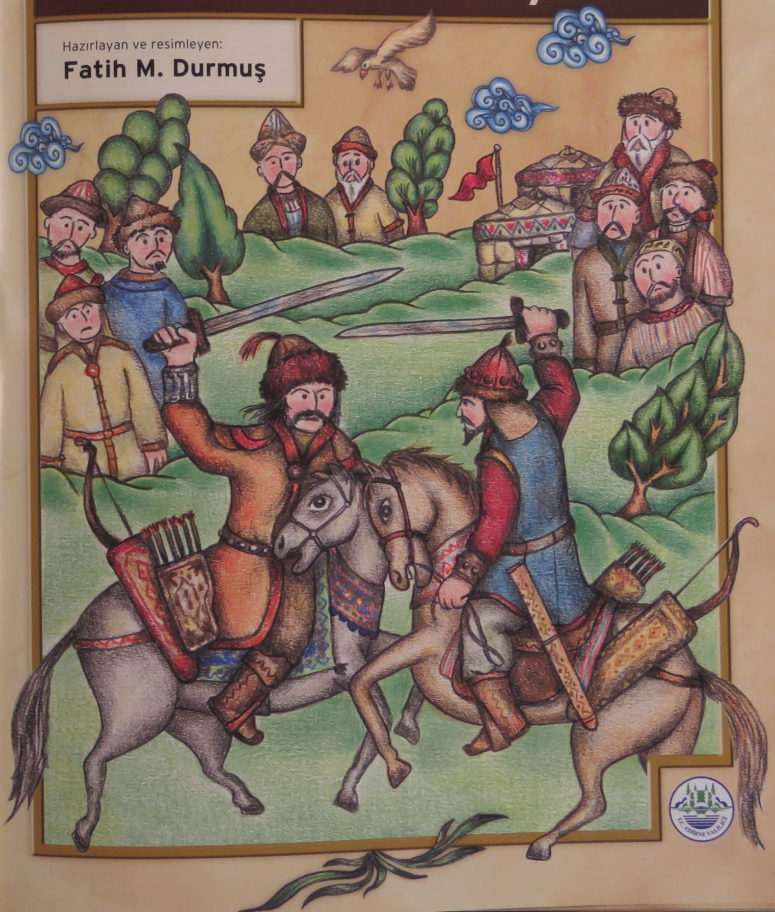

Edirne Valiliği'nin
çocuklara armağanıdır.

Çocuklar için Resimli
Dede Korkut Hikâyeleri - 1

Edirne Valiliği

Birinci Baskı: Haziran 2013

Hazırlayan ve resimleyen:
Fatih M. Durmuş

Genel Yayın Yönetmeni:
Kültür Konseyi adına
Dr. Metin Eriş

Önsöz

Dede Korkut kitabı, Türk Edebiyatının en büyük âbidelerinden, Türk dilinin en güzel eserlerinden biridir. Dede Korkut bir millî destandır. Millî destanın ilk vasfı müellifinin millet olmasıdır. Yani yaratıcısı milletin müşterek dehâsıdır. Destanın ikinci vasfı ise içeriğinin o milletin yaşayış biçimini yansıtmasıdır. Eğer başkaca vasıfları üzerinde durmak gerekirse bunlar sırasıyla kahramanlıklarının yüksek bir heyecanla anlatılması, yaşanılan coğrafyanın tarihle bütünleştirilmesidir. Ki bütün bunlar millet olma şuurunu kazandırır.

Çocuklarımızın iç dünyalarını zenginleştirecek olan Dedem Korkut hikâyeleri destanlarımızın en görkemli ve güzellerinden biridir. Bu yüzden o güzel üslûbu içinde okunarak bilinmesi ve onlardan bugünün yaşayışına misaller çıkarılması gerekecektir. Bunun içinse öncelikle İlköğretim çağındaki çocuklarımızın bu hikâyelerin tadına varmalarını sağlamak gerekecekti ki bizim yapılmasına karar verdiğimiz de budur. Çocuklarımıza tadına varacakları hikâyeleri önce konuşma dillerine yakın ifadelerle ve resimleyerek sunmaktaki amacımızın bir adım ötesi evlatlarımızın daha ileri yaşlarda, çocuklukta heyecan duyacakları hikâyelerin asıllarını okuma hevesine ulaşmalarıdır.

Kitabın hazırlanmasında en büyük emek ve gayret şüphesiz değerli hocam ve ağabeyim Metin Eriş beyefendinindir. İlköğretim çocuklarımız için düşünülen Çocuk Kitapları serimizin evlatlarımızın değer hükümlerinde gelişmelere vesile olmasını dilerim.

Hasan Duruer
Edirne Valisi

Dede Korkut ve Hikâyeleri

Türk kültür tarihinin en önemli eserlerinden biri olan Dede Korkut Hikâyeleri, Oğuz'ların yaşayışını, dilini, tarihini, edebiyatını ve kültürünü anlatan hareketli, renkli, destansı hikâyelerdir. Orta Asya'da yaşayan Türk boyları arasında yüzyıllarca dilden dile dolaşmıştır. Dede Korkut Hikâyeleri, dilimizin ve edebiyatımızın, örf ve âdetlerimizin, ahlâk ve törelerimizin, inançlarımızın, kahramanlıklarımızın, kısacası öz be öz kültür hayatımızın ta kendisidir. Onu diğer eserlerin üzerine çıkaran da budur. Çünkü bu hikâyelerin yazanı da anlatanı da milletimizin kendisidir.

Dede Korkut kimdir?

Dede Korkut hakkında kesin bir bilgi olmamasına rağmen çeşitli rivayetler vardır. Asıl adı Korkut Ata'dır. Kendisine bilgin, tecrübeli ve yaşlı olması nedeniyle "Dede" denildiği sanılmaktadır. Dede Korkut bir ozandır ve efsanevî bir karakterdir. O bir düşünür, sorunların çözülmesine yardımcı, kendisine akıl danışılan, kerâmet* sahibi, gelecekten ve bilinmeyenden haberler verebilen ulu bir kişidir.

* Akıl sınırlarını aşan tabiat üstü hal.

Ozanlığının gücü dolayısıyla "Ozanlar piri" ya da "Ozanlar başı" olarak da anılır. Hikâyeler onun tarafından anlatıldığı için onun ismiyle anılır. Oğuz'un Bayat veya Kayı boyunda ortaya çıkmıştır.

Karakterlerin özellikleri:

Hikâyelerdeki tiplemeler genellikle savaşlarda gösterdikleri cesaret nedeniyle tamamen bir destan kahramanının özelliklerini taşır. Kitaba asıl damgasını vuran karakter ise eserin anlatıcısı, hikâyeleri kurgulayan Korkut Ata'dır. O ülkedeki anlaşmazlıkları tatlıya bağlar, insanlara yol gösterir. Bir anlamda sosyal yapının mimarı, Oğuz töresinin en iyi temsilcisidir.

Hayat tarzı ve kültürleri:

Hikâyelerde kahramanlarımız kurulup sökülmesi oldukça kolay çadırlarda yaşarlar. Eski Türkler "Otağ" adı verilen bu çadırlarda doğar ve hayatlarını bu çadırlarda sürdürürlerdi. Normal çadırlar 8-10 kişi alacak büyüklüktedir. Bu çadırlarda Oğuz Türklerinin kurduğu medeniyetin derin izleri vardır. Otağların, yerleşik dönemde Anadolu mimarisindeki kubbeli yapı tekniğine katkısı büyük olmuştur.

Hikâyelerde müzik önemli bir yer tutar. Kahramanlarımız duygularını, düşüncelerini ifade etmek için müziği kullanır, "kolca kopuz" denilen sazı çalarlardı. Kopuz, en eski Türk halk çalgısı olarak bilinmektedir.

Kopuzun Oğuz Türkleri arasında kutsal bir yeri vardır. Bir Oğuz yiğidi elinde kopuz bulunan birine kılıç çekmez. Ozanların ağıt ve destan okurken çaldıkları bu saz, bağlama ailesi içindedir ve şu anda hâlâ Anadolu, Kafkasya ve Orta Asya'da kullanılmaktadır.

Hikâyelerin geçtiği yerler:

Dede Korkut hikâyelerinde Oğuzların oturduğu yer genel anlamda Oğuz İli'dir. Onun dışında Gürcü, Abaza, Trabzon ve Rum ülkeleri vardır. Eserde olayların geçtiği yerler her ne kadar Anadolu olarak görülüyorsa da bazı hikâyelerde Türkistan coğrafyasına ait isimler de kullanılmıştır. Yaşanılan bölge ise bugünkü Doğu, Kuzey-Doğu Anadolu bölgesi ile bugünkü Azerbaycan bölgeleridir.

Dede Korkut Hikâyelerinin geçtiği coğrafya
K
KARŞI YAFAN (Karadeniz)
Düzmürd Kalesi
Giresun
Trabzon
Rize
Tomanın Kalesi
Coruh Nehri
Kazlık Dağı
Bayburt Hisarı
Ala Dağ (Ağrı Dağı)
Van Gölü
Gence
Kara Bağ
Tebriz
Demir Kapı Dervendi (Geçidi)
Bakü
KÖKÇE DENGİZ (Hazar Denizi)

Hikâyelerin birinci unsuru kahramanlıktır. Kahramanlarımız korku ve yılgınlık göstermeden tüm engelleri aşarlar ve istedikleri sonuca ulaşırlar. Korkak ve aciz karakterler ise toplumdan dışlanırlar. Özellikle erkekler bir ad alabilmek için bir hüner göstermek ya da kahramanlık yapmak zorundadırlar. Bu, Oğuz erkeklerinde güçlü bir kahraman olma idealini de beraberinde getirir. Örneğin, Dirse Han'ın oğlu bir boğayı öldürünce Dede Korkut o gencin adını "Boğaç" koyar ve onu ün, şeref, mal ve rütbe ile ödüllendirir. Hikâyelerde, gençliğe son derece önem verilmekte, onların, ailesine, milletine ve devletine bağlı cesur ve çalışkan bireyler olmaları istenmektedir.

Hikâyelerde kadınlar da önemli bir yer tutar. Bu Türk toplumlarında kadına verilen büyük değeri göstermektedir. Kadın bir güzellik sembolü olmasının yanında erkeğin yanında eşit bir fert olarak toplum içinde yer alır. Ata biner, kılıç kuşanır hatta dövüşe girer, ok atar, erkeklerle yarışır. Onayı alınmadan hakkında karar verilemez ve eş seçiminde tamamen serbesttir. Eşine, evine ve çocuklarına büyük bağlılığı vardır, gerekirse onlar için ölümü bile göze alır.

Anlatımlarda dinin de önemli bir yeri vardır. Hikâyeler, İslâmiyetin Türkler arasında yayılmaya başladığı zamanlar içinde geçer. Eserde yaşanan İslâmiyet tamamen samimi bir sevgi üzerine kurulmuştur. Bu İslâm'ın yapısına da uygundur. Hikâyelerde İslâm bütünüyle bir güzellikler dünyası olarak ele alınır. Kahramanlar gerek günlük hayatta gerekse katıldıkları savaşlarda Allah'ı daima hatırlar, ona dua ederler ve yardımını dilerler.

Rivayetlere göre Dede Korkut'un ölümü bile bilge kişiliğini göstermektedir. O, rüyasında mezarının hazırlandığını görmüş ve gittiği her yerde öleceği ona rüyasında bildirilmiştir. Seyhun Irmağı'nın Aral Gölü'ne döküldüğü yerin yakınlarında, ırmağın üzerine hırkasını sererek orada ruhunu Allah'a teslim etmiştir. Bugün tüm Türk yurtları onu sahiplendiği için pek çok farklı yerde onun mezarının olduğu söylenmektedir.

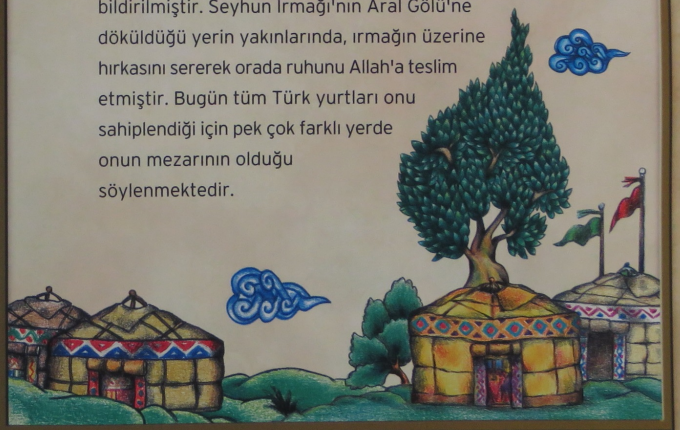

Dirse Han Oğlu Boğaç Han'ın Hikâyesi

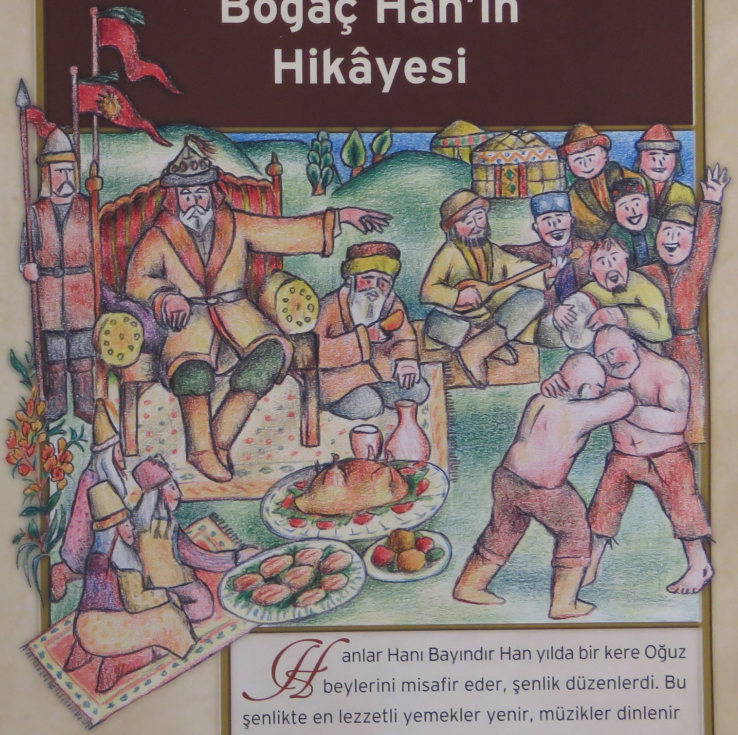

Hanlar Hanı Bayındır Han yılda bir kere Oğuz beylerini misafir eder, şenlik düzenlerdi. Bu şenlikte en lezzetli yemekler yenir, müzikler dinlenir güreşler, ok atma yarışmaları yapılırdı.

Yine böyle günlerden birinde Bayındır Han, büyük bir şenlik yaptırıyordu. Her tarafta hazırlıklar yapılıyor, etler kavruluyor, dört bir yandan gelen misafirler yerlerini alıyorlardı. Bu şenlik büyük bir ovaya kurulmuştu.

Bayındır Han, şenlik alanının bir köşesine ak otağ (büyük çadır), bir köşeye kızıl otağ, bir köşeye de kara otağ kurdurdu. Dedi ki "Oğlu olanı ak otağa, kızı olanı da kızıl otağa konuk edin. Kimin oğlu ve kızı yok, onu kara otağa konuk edin, altına kara keçeyi serin, önüne kara koyun yahnisini verin, yerse yesin yemezse kalksın gitsin... Oğlu ve kızı olmayanı Allah güldürmemişse biz hiç güldürmeyiz, böyle bilsin..."

Oğuz beyleri toplanmaya başladılar. En uzak yerlerden gelenler yakındakilerle kaynaştılar. Oyunlar oynandı ve güreşler yapıldı. Oğlu olan beyler ak otağa, kızı olanlar ise kızıl otağa konuk edildi.

Dirse Han denilen bir bey vardı. Onun ne oğlu ne de kızı vardı. O da diğer hanlar gibi yanına kırk yiğidini alarak şenliklere geldi.

Dirse Han'ı karşıladılar ve kara otağa buyur ettiler. Altına kara keçe yayıp kara koyun yahnisi ikram ettiler. Neden böyle olduğunu sorduğunda da "Bayındır Han'ın buyruğu böyledir..." dediler. Dirse Han bu duruma çok üzüldü...

"Bayındır Han benim ne hatamı, ne eksiğimi gördü? Kılıcımda mı yoksa soframda mı bir kusur ettim? diye sordu.

Benden daha küçükleri ak ve kızıl otağa koydu, onlara her türlü ikram yapıldı, benim suçum ne ki kara otağa konuk edildim?" diyerek yakındı... Dediler ki, "Han'ım, Bayındır Han'ın buyruğu böyle. 'Oğlu ve kızı olmayanı Allah güldürmemişse biz hiç güldürmeyiz, böyle bilsin...' dedi ve böyle yapmamızı emretti..." Dirse Han bunun üzerine kırk yiğidine döndü ve "Kalkın yiğitler, bu sözler benim için kara bir ayıptır. Bu ayıp da ya benden ya da hatundandır... Geri dönüyoruz..."

Evine vardığında hatunu yanına çağırdı ve sordu, " Bu kara ayıp benden mi yoksa senden midir? Neden ulu Allah'ım bize bir oğul vermez?..."

Bu sözler üzerine karısı, "Hey Dirse Han! Bana öfkelenme, incitip acı sözler söyleme. Kalk ayağa otağını dik, kurbanlar kestir. Tüm İç Oğuz'un beylerini buraya topla, açları doyur, fakirleri giydir, borçluyu borcundan kurtar. Tepe gibi et yığdır, göl gibi kımız sağdır, büyük bir şölen ver. Ulu Allah'tan bir oğul dile, ola ki Allah katında sevilen birinin hayır duasını alırız. Allah da bize erdemli bir çocuk verir." dedi.

Dirse Han büyük bir şenlik düzenledi, fakiri giydirdi yoksula yardım etti, açları doyurdu. Tepe gibi et yığdırdı. Tüm İç Oğuz beylerini çağırdı, Hep birlikte el kaldırıp dua ettiler. Bir Allah dostunun duasıyla nurtopu gibi bir oğlan çocukları oldu.

Oğlancığını dadılara verdi büyüttü. Bir zaman sonra oğlan büyüdü, serpildi onbeş yaşına girdi. Bayındır Han'ın bir boğası bir de devesi vardı. Boğa taşa boynuz vursa, taşı un gibi ufalardı. Bayındır Han bir yazın bir de sonbaharda bu boğa ile deveyi güreştirir, beyleriyle birlikte bu güreşi seyreder eğlenirdi.

O yaz günü yine boğayı çıkardılar. Boğa öylesine azgın, öylesine büyüktü ki üç kişi sağından, üç kişi de solundan demir zincirlerle bağlamışlardı. Yine de zor tutuyorlardı. Hayvanın her tarafından köpükler çıkıyor, burnundan körük gibi soluyordu.

Azgın boğayı meydanın ortasına getirdiler. Meğer Dirse Han'ın oğlu, üç arkadaşı ile o meydanın bir köşesinde aşık* oynarlarmış. Boğayı bırakanlar onlara "Kaçın!" dediler... Üç oğlan kaçtı, Dirse Han'ın oğlu kaçmadı.

Boğanın karşısında dikildi. Boğa da oğlanı gördü ona vurmak için ayaklarını toprağa vurdu ve büyük bir hızla ona doğru koşmaya başladı. Herkes endişe içinde gözlerini kapatmıştı. Ama oğlan elini sıktı, yumruk yaptı...

* Hayvanların aşık kemiğiyle oynanan bir tür oyun.

Oğlan boğanın alnına yumruğunu dayadı, boğa geri geri gitti. Sonra boğa bir kez daha geldi. Oğlan yine boğanın alnına yumruğunu dayadı, sürdü... İterek boğayı meydanın dışına çıkardı, bir süre öyle çekiştiler. Boğa burnundan soluyordu... Ne boğa ileri gidebildi, ne de oğlan.

O zaman oğlan düşündü ki, "ben bunun alnına niye destek oluyorum? Elimi çekersem bu düşer." Boğanın alnından yumruğunu çekti ve yolundan çekildi. Boğa ayak üstünde duramadı ve yere devrildi. Yere yatırdı, üstüne çıktı...

Bunun üzerine Oğuz beyleri oğlanın üzerine gelip "Dedem Korkut gelsin bu oğlana ad koysun. Birlikte babasına gitsin, babasından taht istesin, beylik istesin..." dediler...

Bundan sonra Dedem Korkut geldi oğlanı alıp babasının yanına gitti ve şunları söyledi: "Hey Dirse Han! Senin oğlun hem erdemli, hem hünerlidir. Ona beylik ver, taht ver. Atlar koyunlar develer ver. Ev ver, giyecekler ver... Bayındır Han'ın meydanında bu oğlan bir boğayı elleriyle alt etti. Senin oğlunun adı Boğaç olsun. Adını ben verdim, yaşını Allah versin..."

Boğaç Han bir süre sonra tahta çıktı fakat babasının en güvendiği kırk yiğidinin adını anmaz oldu. Onlar da bunu kıskandılar ve Boğaç Han ile babasının arasını açmak için kendi aralarında toplanıp plânlar yaptılar.

"Oğluna iftira atıp babasına şikâyet edelim, ona kızsın ve en ağır cezayı versin. Bizim de babasının yanında saygınlığımız artsın" diye anlaştılar. Yirmi tanesi Dirse Han'a çıkıp oğlanı şikâyet ettiler.

"Gördün mü Dirse Han ne oldu? Senin o yiğit oğlun nankör çıktı, uğursuz çıktı... Kırk yiğidini yanına alıp Oğuz köylerine saldırdı. Ak sakallı ak saçlı yaşlılara hakaretler etti. Bil ki bütün bu haberler Bayındır Han'a da ulaştı. Bayındır Han seni çağırıp, 'senin böyle oğul neyine gerek!' derse, herkesin içinde seni yerin dibine sokarsa ne olur? Böyle oğulun yaşamaktansa ölmesi daha iyidir..." dediler.

Dirse Han düşündü kaldı. Derken kırk hainin diğer yirmisi de geldi. "Dirse Han, oğlun dağa çıktı kuş avladı. Anasını yanına alıp geldi, kımız içti. Anasıyla söyleşip seni öldürmeyi kararlaştırdılar. Böyle oğul sana yakışmaz..." dediler.

Dirse Han çok üzüldü. "Benim bildiğim yiğit Boğaç böyle şeyler yapmaz. Varın getirin onu buraya, sorayım bakayım bu nasıl işmiş böyle?" dedi. Bunun üzerine kırk hain "Biz onu nasıl getirelim, o bizim sözümüzle gelmez. Sen onunla beraber ava git, bir bahaneyle yanından uzaklaş ve uzaktan bir ok atıp onu öldür. Eğer bir okla onu öldüremezsen o gelip seni öldürür, bunu böyle bil, ona göre davran..." dediler.

Sabahın alaca karanlığında Dirse Han, Boğaç ve o kırk hain, hep beraber ava çıktılar. Hainler av sırasında Boğaç Han'ın yanına gelerek Dirse Han'ın bir dileğini ilettiler.

Boğaç'a dediler ki, "Baban geyikleri kovalasın, getirsin benim önümde avlasın. Oğlumun at koşturmasını, ok atışını, kılıç çatışını yakından göreyim, sevineyim, övüneyim dedi." Boğaç ne bilsin? Babasının dileğini yerine getirmek için geyikleri kovaladı kovaladı, Dirse Han'ın önüne getirip "Babam at koşturmama bakıp onur duysun, ok atışıma bakıp güven duysun, kılıç çatışıma bakıp sevinsin." dedi.

O kırk hain Boğaç'a böyle söylerken öte yandan Dirse Han'ı da kışkırtmaya devam ettiler. Dirse Han'a dönüp, "Dirse Han görmez misin? Geyikleri senin önüne getirip orada vuruyor, amacı bu arada bir ok da sana atıp seni vurmak. O seni öldürmeden sen onu öldür..." diyerek onun aklını çeldiler.

Boğaç Dirse Han'ın önünden gelip geçerken birden Dirse Han yayını gerdi ve okunu fırlattı. Ok uçtu gitti oğlancığı vurdu. Boğaç atın üzerine kapaklandı kaldı. Dirse Han oğlunun yanına gidip ağlamak istedi ama o kırk hain ona "Şimdi yanına gidersen yaptığından pişmanlık duyarsın, sen doğrusunu yaptın. Sen onu öldürmeseydin o seni öldürecekti..." deyip geri döndürdüler.

Bu arada Boğaç'ın anası da oğlunun ilk avı diyerek Boğaç'ın en sevdiği yemekleri yaptırıp onun avdan dönüşünü beklemeye başladı. Dirse Han avdan dönünce Boğaç'ın anası kırk ince belli kızını yanına alıp Dirse Han'ı karşıladı. Sağına soluna baktı, oğlancığını aradı ama gelenlerin arasında göremedi. İçine bir kurt düştü, meraklandı. Gözleri yaşla dolarak Boğaç'ını sordu.

Dirse Han'ın boğazı düğümlendi, cevap veremedi. Kırk hain ise "Oğlan avdadır, sağdır merak etme neredeyse gelir. Han'ımız yorgun sana cevap veremez, sonra konuşursunuz." diyerek anasını başından savdılar.

Dirse Han'ın hatunu dayanamadı kırk ince belli kızını yanına alıp cins atına bindi ve oğlancığını aramaya koyuldular. Bütün av avlanan yerlere baktılar.

En son olarak yaz kış üzerinden karlar eksik olmayan Kazılık dağı'na geldiler. Boğaç'ın anası baktı ki bir derenin kenarına kargalar, kuzgunlar inip çıkmakta, bir gürültüdür kopmakta. Hemen o tarafa yöneldiler.

Anası bir de baktı Boğaç öylece yerde yatar durur... Anası oğlanı öylece yatar bulduğunda aklı başından gitti. "Ne oldu sana böyle ey oğul? Arslan mı, kaplan mı saldırdı? Yoksa düşman mı saldırdı? Ne olur söyle..." diyerek yalvardı. Boğaç gözlerini açtı, "Anacığım ne aslanı ne de kaplanı suçlama. Bir suçlu varsa o da babamdır. Ama boz atlı Hızır bana geldi, üç kez yaramı ovdu ve bu yaranın ilacının dağ çiçeği ve ana sütü olduğunu söyledi."

Meğer Boğaç bu dere boyunda atından düşüp öylece kalmış. Köpekleri de kargalarla kuzgunları kovalamaya çalışmışlar. Birdenbire boz atlı Hızır ona görünmüş.

Boz atlı Hızır, Boğaç'ın yarasını eliyle üç kere ovduktan sonra, "Sana bu yaradan ölüm yok. Dağ çiçeği ile ananın sütü yarana ilaç olacak." dedikten sonra kaybolmuş.

Oğlan anasına boz atlı Hızır'ın ona verdiği reçeteyi söyledi. O böyle deyince kırk ince belli kız dağın üzerine dağılarak dağ çiçeği aramaya başladılar. Topladıkları dağ çiçeklerini Hatun anaya getirdiler. Anası da sütünü sıktı. Bir sıktı süt gelmedi, bir daha kuvvetle sıktı. Bu sefer birazcık süt geldi. Kızlar dağ çiçeği ile sütü Boğaç'ın yarasının üzerine koyup sardılar.

Sonra oğlanı ata bindirip gizlice evlerine döndüler. Boğaç'ı en uzman hekimlere teslim edip sağ olduğunu babasından sakladılar. Dirse Han oğlunu öldü biliyordu.

Zaman geldi geçti, oğlanın kırk günde yarası iyileşti. Eskisinden de kuvvetli oldu. At binip ava gitmeyi çok özlemişti. Bir gün anasından habersiz kılıç kuşandı, okunu yayını aldı ve atına binip ava gitti. O kırk hain bunu duydular ve "Ne yapalım, ne edelim? Dirse Han, oğlunun sağ olduğunu öğrenirse yaptığımızı öğrenir, bizi cezalandırır, hepimizi öldürür. O zaman biz de hep birlikte gidip Dirse Han'ı esir alalım, ellerini bağlayıp komşu ülkeye kaçıp oraya sığınalım. Ancak o zaman kurtuluruz..." diye plân yaptılar. Bir gece onu gizlice yakalayıp tutsak ettiler. Ellerini arkasından bağladılar.

Dirse Han'ın boynuna ip bağlayıp, atının arkasından sürüye sürüye götürdüler. Yolda götürürken dövüp eziyet ettiler. Dirse Han'ın hatunu, Boğaç'ın anası bu olan biteni duydu.

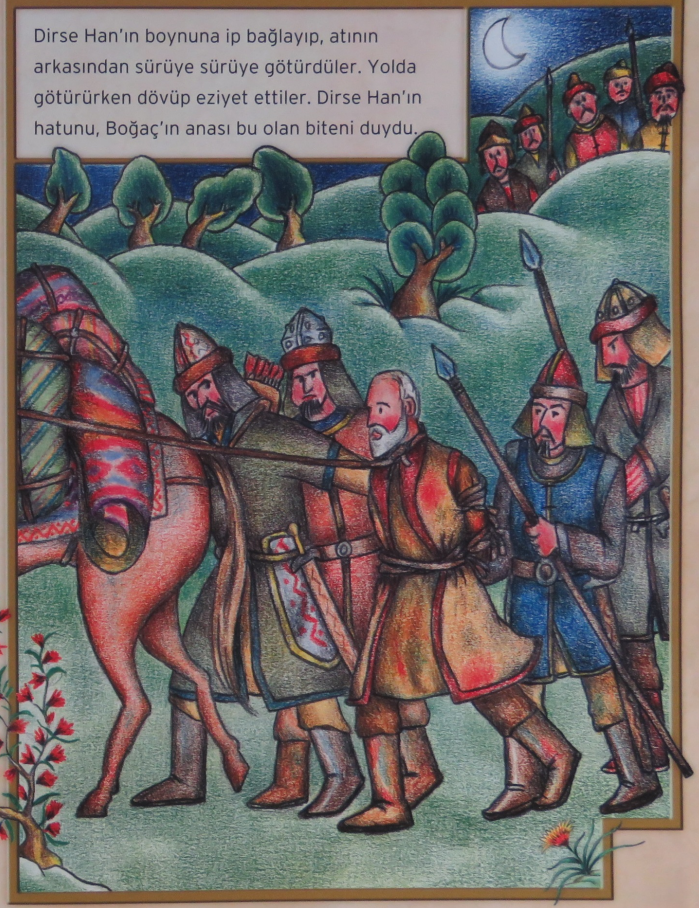

Koştu oğlanın yanına. "Gördün mü ay oğul neler oldu? Babanın üstüne hainler saldırdı, ellerini arkadan bağlayıp boynuna ip taktılar. Atın arkasından yaya olarak sürüye sürüye, döve döve götürdüler. Boğaç'ım oğlum, yerinden doğrul da babanı o hainlerin elinden kurtar. Baban sana kıydı, sen ona kıyma..." dedi.

Boğaç anasının sözünü dinledi. Atına bindi, kılıcını kuşandı, yayını omzuna taktı, mızrağını eline aldı, kırk yiğidiyle beraber babasını kurtarmaya gitti.

Bu arada o kırk hain yol almaktan yorulup bir yerde konaklamışlar yemişler içmişler eğlenceye dalmışlardı. Zafer sarhoşluğu içindeydiler. Dirse Han ile alay ediyorlar, onu küçük düşürüyorlardı.

Boğaç Han onlara yetişti. Onlar Boğaç'ı görünce korkup "Bu oğlanı da yakalayalım, ikisini birden götürelim." dediler. Bunun üzerine Dirse Han "Aman, etmeyin eylemeyin. Bana kopuzumu verin, o yiğidi geri döndüreyim. Ona kıymayın. Ondan sonra dilerseniz beni öldürün." diye yalvardı.

Hainler kopuzunu bulup ona verdiler. Dirse Han, uzakta duran yiğidin kendi oğlu Boğaç olduğunu bilmeden kopuzu çalmaya başladı.

Dirse Han elindeki kopuzu çalarak ona şöyle dedi: "Ey yiğidim, sen benim için niye kendini tehlikeye atıyorsun? Eğer bu adamlar senden bir mal aldılarsa söyle... Koyunlarını mı aldılar, atlarını mı, yiyeceklerini mi? Söyle savaşmadan vuruşmadan alayım, sen geri dön... Nişanlını mı aldılar yoksa ak sakallı babanı mı? Söyle savaşmadan, vuruşmadan alayım, sen geri dön. Eğer sen benim için geldinse, ben oğlancığımı öldürmüşüm bunun seninle bir ilgisi yok. Boşu boşuna kendi canına kıyma, geri dön..."

Boğaç babasına cevaben, "Koyunlarımı, atlarımı, yiyeceklerimi, nişanlımı, ak sakallı babamı bu hainlerin eline bırakmam. Ölürüm de bırakmam..." dedi.

Sonra arkasında bekleyen kırk yiğidine işaret verdi. Kırk yiğit cins atlarına binerek oğlanın etrafında toplandılar ve hep birden hainlerin üstüne saldırdılar. Hainler neye uğradıklarını anlamadılar, kimi vurulup kaldı, çok azı kaçıp kurtuldu. Dirse Han biricik oğlunun sağ olduğunu anladı, gözleri yaşla doldu, yaptıklarından dolayı çok pişmanlık duydu, oğlunun boynuna sarılıp ağladı....

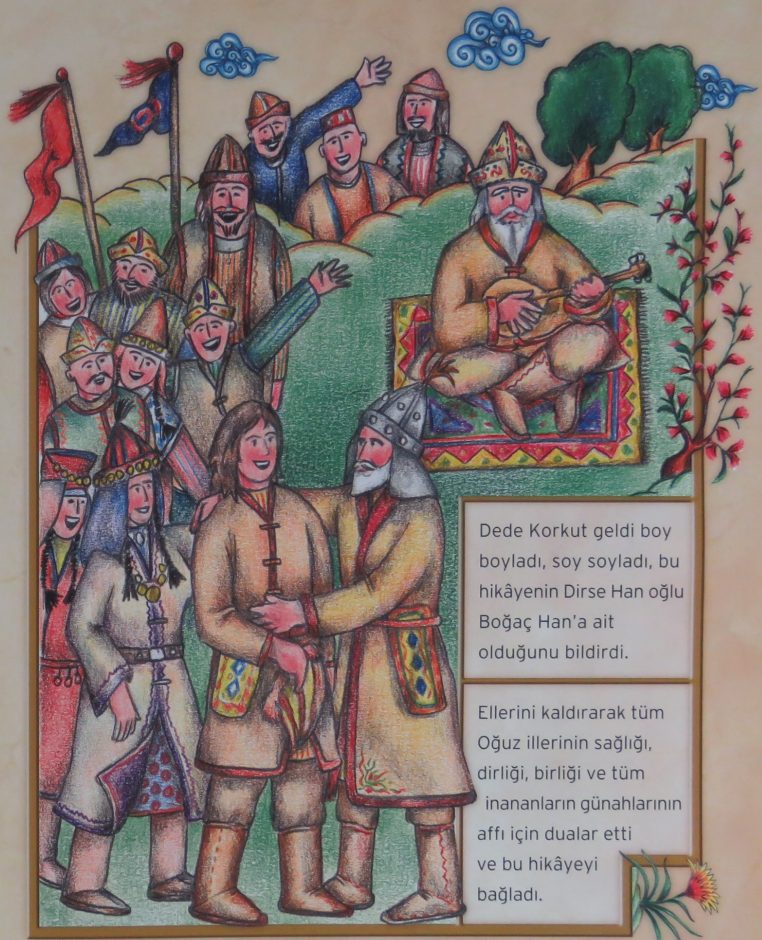

Dede Korkut geldi boy boyladı, soy soyladı, bu hikâyenin Dirse Han oğlu Boğaç Han'a ait olduğunu bildirdi.

Ellerini kaldırarak tüm Oğuz illerinin sağlığı, dirliği, birliği ve tüm inananların günahlarının affı için dualar etti ve bu hikâyeyi bağladı.

Kazan Bey Oğlu Uruz Bey'in Esir Edilişinin Hikâyesi

Elaş oğlu Kazan Bey Otağ kurmuş, büyük bir ziyafet vermişti. Sağında oturan oğlu Uruz Bey'i gördü ve üzüntülü bir ifadeyle ona baktı. Uruz Bey babasına niye böyle üzüldüğünü sordu.

Babası da onun büyüyüp koca adam olduğunu, ancak daha henüz bir kahramanlığını göremediğini, ok atıp yay çekmediğini, eğer kendi başına bir hâl gelirse tahtı ona vermeyeceklerinden endişe duyduğunu söyledi.

Uruz da bunun üzerine babasına, beraber ava çıkmalarını kendisini orada ok atarken, yay çekerken görmesini ve onunla övünmesini istediğini söyledi.

Babası buna çok sevindi kendi yanına üçyüz yiğidini aldı, Uruz Bey'e de kırk yiğit verdi ve beraber ava çıktılar. Bir süre avlandıktan sonra bir düzlüğe gelip çadırlarını kurdular ve yiyip içip eğlenmeye başladılar.

Bunu gören düşman casusları hemen haber verdiler. Düşman bir baskın yapmak istedi. Kazan Bey de bunu önceden haber aldığı için tedbirini almıştı. Uruz da babasıyla beraber savaşmak istiyordu ama Kazan Bey, daha henüz toy olduğu için Uruz'u savaşa sokmak istemedi. Tartışmalar sonucunda Uruz kırk yiğidiyle beraber yedekte beklemeye ikna oldu. Sonuçta hem tehlikeden uzak duracak, hem de babasını böyle bir savaşta görüp tecrübe kazanacaktı.

Kazan Bey arı sudan abdest alıp iki rekât namaz kıldıktan sonra atına binerek kılıcını çekti ve yiğitleri ile birlikte düşmanın saldırısını karşıladı.

Babasının savaştaki başarısını uzaktan seyreden Uruz Bey bir anda kendisi de savaşa girmek istedi. Kırk yiğidiyle beraber savaşın ortasına daldı. Ama düşmanları onu tanıyınca atını okladılar. Uruz Bey kahramanca savaştı ama düşmanların tümü onun başına üşüşünce esir düştü. Diğer kırk yiğidi de şehit ettiler. Sonra geri çekildiler. Kazan Bey onların korkarak kaçtıklarını düşündü ve geri dönerek oğlunu bıraktığı yere geldi ama oğlunu göremedi. Yanındakiler de çocuğun korkudan annesinin yanına kaçmış olabileceğini söyleyince çok utandı ve sinirlendi. Eğer gerçekten korkup eve kaçtıysa, korkak bir evlât olarak yaşamaktansa ölmesi gerektiğini düşündü.

Eve döndüğünde Kazan Bey'in hanımı Burla Hatun karşıladı ve Uruz'un nerede olduğunu sordu. Oğlunun orada da olmaması karşısında çok şaşıran Kazan Bey hanımını oğlunun avda olduğunu söyleyerek avutmaya çalıştı. Ama Burla Hatun gidip oğlunu geri getirmesi konusunda ısrar edince Kazan Bey atına atladı ve tekrar oğlunu bıraktığı yere geldi. Savaş meydanında oğlunla beraber olan kırk yiğidin cesedini buldu.

Kazan Bey yerde yatan yiğitlerin arasında oğlunu göremedi ve onun kaçırıldığını anladı. İzlerini takip etti ve bir müddet sonra Kanlı Derbent'te konaklayan düşmana yetişti. Düşmanların Uruz'a eziyet etmekte olduğunu gördü.

Kazan Bey arı sudan abdest alıp iki rekât namaz kıldı ve düşmanın üzerine saldırdı. Düşmanlar Kazan Bey'i karşılarında görünce çok şaşırdılar. Kazan Bey, tek başına bütün haydutlarla savaşırken gözüne aldığı bir kılıç darbesi ile gözü kanlandı, etrafını göremez oldu ve kendini bir kenara atarak saklanmaya çalıştı. Bu sırada kendisini merak eden ve kırk ince belli kız ile peşine düşen Burla Hatun onu gördü. Burla Hatun, onunla düşmana karşı omuz omuza savaşmak istediğini söyledi.

Bu konuşmalar sürerken olayı duyan Oğuz beyleri Kazan Bey'e yardım etmek amacıyla oraya geldiler. Bu yiğitler arasında Kara Göne, Deli Dündar, Şer Şemseddin, Beyrek, Yiğenek, Emen isimli yiğitler de vardı. Hep birlikte düşman üzerine saldırdılar. Çetin bir savaştan sonra düşman bozguna uğradı, kaçanlar kaçtı, kaçamayanlar ya esir oldu ya da öldürüldü. Kazan Bey Uruz'u kurtardı ve onun hakkındaki kötü düşüncelerinden dolayı da kendi kendine kızdı.

Tüm ülkede şenlikler yapıldı, davullar çaldı borular üflendi. Kazan Bey, kahraman yiğitlerine çeşitli hediyeler verdi. Onları övdü yüceltti.

Dede Korkut geldi boy boyladı, soy soyladı, bu hikâyenin Kazan Bey oğlu Uruz Bey'e ait olduğunu bildirdi. Ellerini kaldırarak tüm Oğuz illerinin sağlığı, dirliği, birliği ve tüm inananların günahlarının affı için dualar etti ve bu hikâyeyi bağladı.

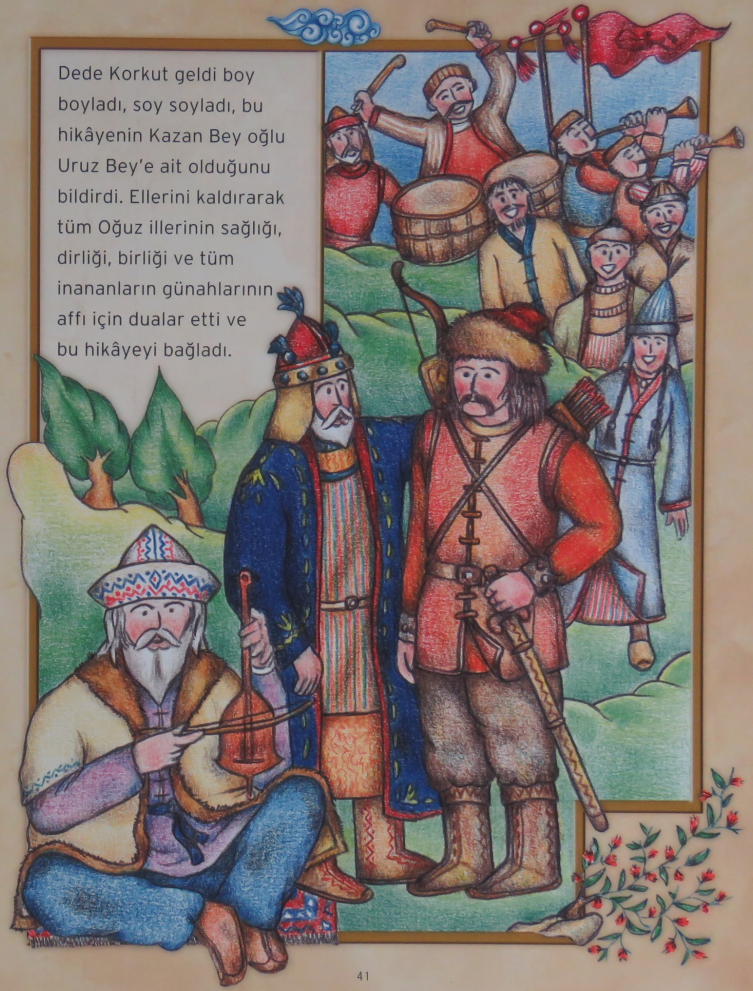

Duha Koca Oğlu Deli Dumrul'un Hikâyesi

Oğuz illerinden birinde Duha Koca oğlu Deli Dumrul derler bir yiğit vardı. Neden ona deli derlerdi? Çünkü suyu akmayan kuru bir çayın üzerine köprü yapmıştı. Geçenden otuz akçe, geçmeyenden döve döve kırk akçe alırdı.

Peki bunu niçin böyle yapardı? Şunun için. "Benden güçlü er var mıdır benimle savaşsın? Benim bahadırlığım, yiğitliğim her tarafa yayılsın ün salsın nam* yapsın..."

Bir gün o köprünün yamacına bir oba konakladı. Obadaki bir yiğit hastalanmış yatıyordu. Günü geldi o yiğit öldü. Obadakilerin kimi "oğul" diye, kimi "kardeş" diye ağladı. Tüm oba yasa büründü.

Deli Dumrul meraklandı atını sürüp geldi, "Bre ne ağlarsınız? Benim köprümün yanında nedir bu gürültü feryat?" diye sordu... Obadakiler, "Beyim, bir yiğidimiz öldü ona ağlıyoruz" dediler. Dumrul, "Bre yiğidinizi kim öldürdü?" diye sorunca, "Bey yiğit, Tanrı'dan buyruk geldi, al kanatlı Azrail o yiğidin canını aldı." dediler.

Bu sözler Dumrul'a çok kötü dokundu. Köprüsünün yanında olan bitenden kendisini sorumlu tutuyordu. Bu hareketi kendisine yapılmış bir hakaret olarak gördü.

Deli Dumrul, "Bre, bu Azrail de kim oluyor kim oluyor ki adamın canını alıyor?"

* Ün, şan, şöhret.

"Neredeyse bu Azrail çıksın önüme, onunla savaşayım, vuruşayım da bundan sonra böyle yiğitlerin canını alamasın!..." diye bağırdı.

Bir süre etrafa bağırıp çağırdıktan sonra döndü çadırına geldi. Ulu Tanrı'ya Deli Dumrul'un bu sözleri hoş gelmedi.

"Bak şu deliye, benim birliğimi bilmez, benim nimetlerimden faydalanır da şükür etmez, benlik taslar, büyüklük taslar." Sonra Azrail'e emir verdi, "Ey Azrail, var o delinin yanına git. Üzerine çök, benzini sarart, canını al!" dedi.

Deli Dumrul çadırında kırk yiğidiyle beraber yiyip içip oturuyorlardı. Sabahki olayı çoktan unutmuşlardı. Birdenbire Azrail geldi... Onu ne kapıdaki nöbetçiler, ne içerideki diğer yiğitler gördüler. Birdenbire Dumrul'un gören gözü görmez, tutan eli tutmaz oldu. Ayağa kalkmak istedi ama bir iki adım atıp sendeleyerek yere yığıldı. Arkadaşlarına baktı ama onlar kendi hallerinde eğlenmeye devam ediyorlardı.

Azrail'e, "Bre sen ne heybetli kocasın, kimse seni görmedi, duymadı. Benim gözlerim görmez, ellerim tutmaz oldu. Bre ak sakallı koca, kimsin söyle bana?" diye seslendi.

Azrail, "Bre deli budala, övünürdün, büyüklük taslardın, onca yiğidin canını alan al kanatlı Azrail elime geçse de dövüşsem onu yensem derdin. İşte geldim ki senin canını alayım. Canını verir misin, yoksa benimle savaşır mısın?" dedi.

Çok şaşıran Deli Dumrul ne yapacağını bilmez halde çadırın içinde sağa sola koşturuyordu.

Azrail'e, "Bre, al kanatlı Azrail sen misin? Bunca yiğitlerin canını sen mi alırsın?" diye sordu. "Evet ben alırım." dedi Azrail.

Bunun üzerine Deli Dumrul bağırdı, "Nöbetçiler, kapıyı kapayın! Ey Azrail, ben seni geniş yerde ararken dar yerde karşıma çıktın. Şimdi seni öldüreyim de o canını aldığın yiğitlerin canını kurtarayım!"

Kılıcını çekti sıyırdı, havada savurup Azrail'e tam vuracakken Azrail güvercin olup pencereden pır diye uçtu gitti.

Deli Dumrul "Yiğitlerim. Gördünüz işte... Azrail'i öyle korkuttum ki geniş kapıları bırakarak bacadan kaçtı. Madem ki elimden güvercin olup kaçtı, ben onu doğanımla avlamaz mıyım?" diyerek atına bindi ve doğanını eline aldı, güvercinin peşinden gitti. Bütün gün o dağ senin bu ova benim güvercin peşinde koştu. Bir iki güvercin avladı.

Artık yorulunca eve dönmek istedi. Evine dönerken Azrail atın gözüne gözüktü. At ürküp Dumrul'u yere attı. Deli Dumrul yerdeyken Azrail göğsünün üzerine çöktü, oturdu.

Bu ihtiyar ile başa çıkamayacağını anlayan Deli Dumrul, "Bre Azrail aman! Tanrı'nın birliğine iman ettim. Ben o sözleri söylerken sarhoştum, ne dediğimi bilmiyordum. Benim canımı alma, beni affet!" diye yalvardı.

Azrail, "Bana ne diye yalvarıyorsun, ben sadece bir emir kuluyum. Tanrı'dan emir alıyorum. Sen Tanrı'ya yalvar!" dedi. Deli Dumrul, "Can veren de can alan da Tanrı mıdır?" diye sordu. Azrail, "Evet" cevabını verince, Dumrul, "Ya peki o zaman sen ne işe yararsın? Sen çekil aradan, ben ulu Tanrı ile haberleşeyim, ona yalvarayım..." dedi.

Ellerini açtı, "Yücelerden yücesin, kimse bilmez nicesin. Ulu Tanrı, nice cahiller seni gökte arar yerde ister. Halbuki sen inananların gönlündesin. Daim duran güçlü Tanrı, ölümsüz bağışlayıcı Tanrı, benim canımı alacaksan sen al Azrail'e bırakma..." diye Tanrı'ya yalvardı.

Bu sözler Tanrı'ya hoş geldi, Azrail'e seslendi. "Madem ki o deli budala benim birliğimi bildi, kendi yerine can bulsun onun canı kurtulsun..." Azrail bunu Deli Dumrul'a iletti.

O da, "Ben nereden can bulayım? Bir yaşlı anamla, bir ihtiyar babam var." dedi. Sonra Azrail ile beraber Deli Dumrul'un babasının yanına gittiler.

Dumrul olanı biteni babasına anlattı. Ona sordu, "Ey babam. Benim için canını feda eder misin?" Babası, "Kusura bakma oğul can tatlı kıyamam. Sen var git anana, belki o verir." dedi. Bunun üzerine anasının yanına gelen Dumrul aynı soruyu anasına da sordu. O da canını veremeyeceğini söyledi.

Azrail Dumrul'a, "Bak gördün mü, anan da baban da senin için tatlı canlarına kıyamadılar. Yerine can verecek birisini bulamadığına göre, artık benim senin canını almam lazım..." dedi.

Dumrul, "Aman Azrail, ey ulu koca... Dur biraz. Bir eşim var, iki oğlancığım var, bari onlarla görüşüp hasret gidereyim. Sonra benim canımı al." diye yalvardı.

Sürdü atını eşinin yanına geldi. "Bilir misin hatun neler oldu? Al kanatlı Azrail canımı istedi, babama benim yerime vermesini söyledim, vermedi. Anama gittim o da vermedi. Sana söyleyeceğim şu ki bütün mallarım mülklerim senin olsun. Ben öldükten sonra eğer gönlün birini severse onunla evlen, oğlancıklarımı öksüz bırakma..." dedi.

Bu sözler üzerine çok üzülen Deli Dumrul'un eşi, gözlerinden yaşlar süzülerek, "Ne dersin, ne söylersin benim gözümü açıp gördüğüm, gönül verip sevdiğim koç yiğidim? Senden sonra malı mülkü ben ne yapayım?" dedi.

"Senin ananla baban bir cana kıyamamışlar, bir canda ne var ki? Ulu Tanrım şahit olsun ki benim canım sana kurban olsun, Azrail gelsin benim canımı alsın, seninkini almasın..."

Deli Dumrul eşinin bu sözleri karşısında çok duygulandı. Ama Azrail karısının canını almak için yanına gelmişti. bile... Karısına kıyamadı ellerini açtı Tanrı'ya yalvardı.

"Yücelerden yücesin, kimse bilmez nicesin. Daim duran güçlü Tanrı, ölümsüz bağışlayıcı Tanrı. Cahiller seni gökte arar, oysa sen inananların gönlündesin.

Ey ulu Tanrı, senin için yollar üzerine üzerine konaklama yerleri yapayım, aç görsem doyurayım, yalınayak görürsem donatayım.

Ne olur alırsan ikimizin de canını al, yoksa ikimizi de bağışla, bağışlaması çok yüce Tanrım..."

Bu sözler Ulu Tanrı'ya hoş geldi. Azrail'e buyurdu. "Deli Dumrul'un anasının ve babasının canını al, ona ve eşine de yüz kırk yıl ömür verdim." dedi.

Azrail de Tanrı'nın buyruğunu yerine getirip babasının ve anasının canını aldı. Deli Dumrul da yüzkırk yıl daha eşiyle birlikte mutlu bir hayat sürdü.

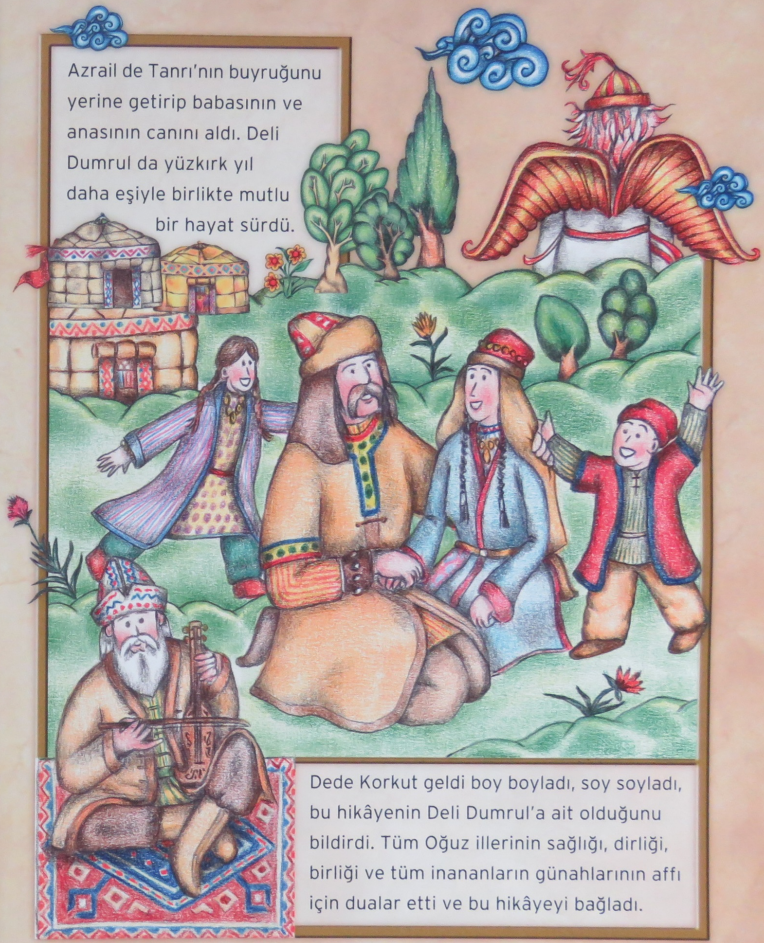

Dede Korkut geldi boy boyladı, soy soyladı, bu hikâyenin Deli Dumrul'a ait olduğunu bildirdi. Tüm Oğuz illerinin sağlığı, dirliği, birliği ve tüm inananların günahlarının affı için dualar etti ve bu hikâyeyi bağladı.

Kazılık Koca Oğlu Yiğenek'in Hikâyesi

Bayındır Han İç Oğuz ve Dış Oğuz beyleri ile sohbet edip yiyip içerken, veziri Kazılık Koca gelip Han'ın önünde diz çökerek akın yapmak istediğini söyledi.

Bayındır Han ona izin verdi. Kazılık Koca, yanına işine yarayacak akıl danışacak yaşlıları, yiyeceğini içeceğini alarak yola çıktı. Dağları, tepeleri aştı, dereleri, nehirleri geçti sonunda Karadeniz kıyısında bulunan Düzmürd Kalesi'ne geldi ve burada çadırını kurup konakladı.

Bu kalenin Tekfuru Arşın oğlu Direk Tekür isimli çok kuvvetli, altmış arşın (4 metre) boyunda, altmış batman (480 kilo) gürz vuran insanüstü bir dev idi. Kazılık Koca askerleri ile birlikte kaleye gelir gelmez kaleden çıkan askerlerle savaşa tutuştu. Onları teker teker yendi. Bir süre sonra Tekür (Tekfur) kaleden çıktı ve ortaya geldi. Teke tek dövüşmek için karşısına rakip istedi.

Kazılık Koca onu görünce ortaya çıktı ve hemen savaşa tutuştular. Koca, Tekür'ün ensesine bir kılıç darbesi vurdu ama onu yaralayamadı. Tekür altmış batman gürzü öyle bir savurdu ki, Kazılık Koca tepeden aşağı yuvarlandı ve kendisini kaybetti. Düşman askerleri bu durumdan istifade ederek hemen onun etrafını çevirdiler. Neye uğradığını şaşıran Kazılık Koca üzerine gelen düşman askerlerinin bir kısmını yendiyse de hepsiyle başa çıkamadı.

Düşmanlar sonunda onu yakalayıp esir alarak kaleye götürdüler. Kazılık Koca'nın bu kaledeki esareti tam on altı yıl sürdü. Bu zaman içinde Büğdüz Emen adlı Oğuz yiğidi onu kurtarmak için bu kaleye defalarca akın yaptı ama başaramadı.

Kazılık Koca'nın oğlu Yiğenek, o esir düştüğünde Bir yaşındaydı. Aradan 15 yıl geçti, Yiğenek büyüdü yiğit, cesur bir genç oldu. Ancak Yiğenek, babasını öldü zannetmekteydi. Günlerden bir gün Oğuz beyleriyle sohbet ederken Kara Göne oğlu Budak ile tartıştı, tartışmanın bir yerinde Budak ona, burada oturup duracağına eğer yiğitse gidip babasını kurtarmasını söyledi. Bu söz onu alt üst etti ve hemen annesine sordu. Annesi de babasının sağ ve esir olduğunu söyleyince hemen onu kurtarmak için Bayındır Han'dan izin istedi.

Yol hazırlıklarının yapıldığı sırada bir gece Yiğenek rüyasında kendisine katılan at koşturan yiğitler gördü. Dede Korkut ona öğüt verdi. Karlı dağları aştı, Karadeniz'e geldi. Bir gemi yaptı, gömleğinden yelken yapıp denizi geçti. Karşısındaki karlı dağda başı parlayan bir yiğit gördü, bu dayısı Emen'di. Selâmlaştılar, konuşup dertleştiler. Yiğenek rüyasını arkadaşlarına da anlattı.

Hep birlikte yola çıktılar ve bir süre sonra Düzmürd Kalesi'ne vardılar. Casusları hemen Tekür'e haber uçurmuştu. Bunun üzerine Tekür kaleden çıktı ve dövüşmek için kendisine rakip istedi.

Tekür karşısına çıkan bütün rakiplerini yendi. Deli Dündar ve Dülek Evren onun karşısında duramadılar. Yiğenek baktı durum çok kötü. Allah'a sığınıp onun yardımını istedi, koştu ortaya geldi ve Tekür'e bir darbe vurdu. Onu ciddi bir şekilde yaraladı.

Tekür ayakta durmaya çalıştı ama başaramadı. Elindeki gürzü kaldıracak hâli kalmamıştı. Bunun üzerine kaleye doğru döndü, yardım istedi fakat kaledekiler korkudan dışarı çıkamıyorlardı. Yiğenek, Tekür'ü kılıç darbeleriyle perişan etti. Tekür sonunun geldiğini anladı. Son bir hamle yaparak kaçmaya çalıştıysa da başarılı olamadı ve Yiğenek onu öldürdü. Bunun üzerine paniğe kapılan kaledeki askerler esir tuttukları Kazılık Koca'yı serbest bıraktılar.

Kazılık Koca kalenin kapısında göründü ve ilk olarak Tekür'ü kimin öldürdüğünü sordu. Onu yenenin oğlu Yiğenek olduğunu duyunca da çok sevindi ve gurur duydu. Yiğenek de ortaya geldi. Baba oğul kucaklaştılar, hasret giderdiler ve birlikte Allah'a dualar ettiler.

Daha sonra da kaleye girdiler ve beraberlerinde gelen bir kısım insanları oraya yerleştirdiler. Kalenin burcuna bayrak çekip Tanrı adına ezan okuttular. Bayındır Han için de değerli hediyeler alarak eve döndüler. Evde şenlikler yapıldı, borular üflendi, davullar çalındı. Yedi gün yedi gece ziyafetler verildi.

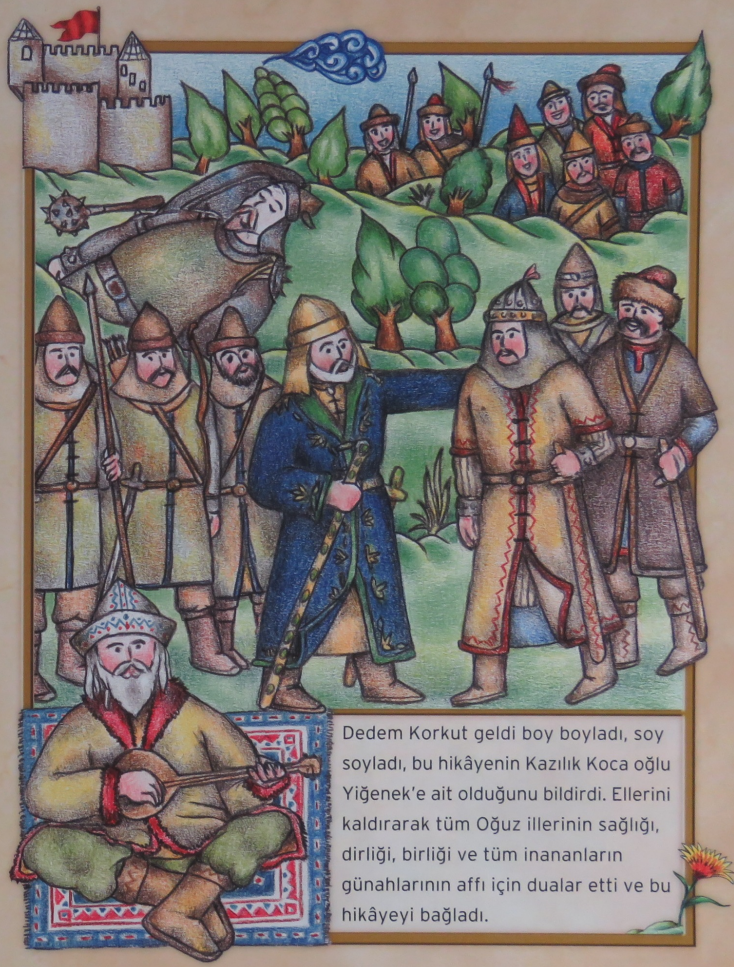

Dedem Korkut geldi boy boyladı, soy soyladı, bu hikâyenin Kazılık Koca oğlu Yiğenek'e ait olduğunu bildirdi. Ellerini kaldırarak tüm Oğuz illerinin sağlığı, dirliği, birliği ve tüm inananların günahlarının affı için dualar etti ve bu hikâyeyi bağladı.

Fatih M. Durmuş

1981 yılında Devlet Güzel Sanatlar Akademisi, Uygulamalı Endüstri Sanatları Yüksek Okulu (UESYO) Grafik Bölümü'nden mezun oldu. Öğrencilik yıllarında minyatürü ve geleneksel Türk sanatlarını araştırdı.

1992 yılında, resimlediği **Nasreddin Hoca** kitabı 8 dilde basıldı. 2004 yılında metinlerini kendinin derlediği ve resimlediği **Türk Masalları** kitabı yayınlandı. Kitap, 2009 yılında Bosna-Hersek'te, Boşnakça'ya çevrilerek basıldı. 2011 yılında yine metinlerini kendinin derlediği ve resimlediği **Dede Korkut Hikâyeleri** kitabı yayınlandı. Kitap, ayrıca Hendek Belediyesi tarafından da çocuklara ücretsiz olarak dağıtılmak amacıyla çoğaltıldı.

Mesleğinin ilk yıllarında girdiği yarışmalarda ödüller kazandı. Toplu sergilere katıldı. Eserleriyle **Türk Grafik Tasarımcıları** ve **Logotürk** kitaplarında yer aldı. Reklam ajansları, matbaalar ve yayınevlerinde çalıştı. Çeşitli yayınlarda yazıları yayınlandı, konusuyla ilgili konferanslar verdi. Günümüzde grafiker-illüstratör (resimlemeci) olarak çalışmalarını sürdürüyor.

Türk resimleme sanatının dünya platformunda kendi kimliğini yansıtan eserlerle de temsil edilmesi gerektiğine inanıyor. Bu nedenle, eserlerinde geleneksel çizgiyi hatırlatmak ve yeni nesillere sevdirmek için minyatür çizim tarzını sadeleştirerek ve günümüzün teknolojisi ile birleştirerek kullanıyor.